

DEBRECZEN

Keletmagyarországi Napló — XVII. évfolyam 82. szám — 1940 április 12 péntek — Ára: 12 fillér

Északon éjjel-nappal, megállás nélkül folyik a tengeri- és légi harc

Mindkét oldalon veszteségek vannak — Churchill bejelentette, hogy a Faröer szigeteket az angolok elfoglalják

A szovjet flotta kifutott a tengerre, csapatösszevonások Észak-Oroszországban? - A Temps szerint az angol flotta Osló előtt áll

Berlin cáfolja a Magyarországhoz, Jugoszláviához és Romániához intézett jegyzék híré

Dánia és Norvégia német megszállása a háború súlypontját teljesen a tengerre vitte át. Már napok óta folyik tengeren és a levegőben a nagy mértékű harc, melyről még mindig nem lehet tiszta képet alkotni, mert a hadviselő felek titkolják a hadihajók hollétét és a tengeri ütközetek színhelyét is csak a harc teljes befejezése után közlik.

Churchill tegnap az angol alsóházban beszélt az északon beállott új helyzetről és az éjjel-nappal megállás nélkül folyó tengeri és légi harcokról. De ő is csak a már lezárt részletek eredményeiről szólt, ezeknek mérlegét az angolok javára vonták le, de ugyanakkor elismerte, hogy az angol hajóhad is súlyos veszteségeket szenvedett.

Churchill bejelentette, hogy a Dániához tartozó Faröer szigeteket az angolok elfoglalják és ott támaszpontokat létesítenek és hozzátette, hogy elfoglalják Norvégiának azt a részét is, amelyre szükségük van. Az angolok és franciák a németek tengeri veszteségeit nagyobbra teszik, mint a saját magukét, ezzel szemben a Német Távíráti Iroda újabb két angol hadihajó elsüllyesztését jeleni Narviknál.

A legújabb jelentések szerint norvég partok közelében 2000 km-es fronton elszórt tengeri ütközetek folynak, amelyekben a szövetségesek részéről 160 hadihajó és 800 repülőgép, a németek részéről 100 hadihajó és ezer repülőgép vesz részt.

Az MTI londoni távirata szerint a Londonba érkezett részletjelentések-ből csak szerdán délután kezdett kibontakozni a norvég partokon lejátszódott nagyszabású tengeri akció képe. A déli órákban kiadott közlemény két angol torpedóromboló elvesztéséről számol be Narviknál. A hangulat a keddi események hatása alatt még nyomott, de a Daily Skete azt írja, hogy Churchill és az admirális vezetői a legújabb hírek hatása alatt igen jó hangulatban vannak. Ma a sajtó állásfoglalásán is érezhető a hangulatváltozás. Több lap megemlíti azt a hírt, amely szerint Szovjetország hajókat és csapatokat vont össze Murmanszknál. A Daily Skets ezzel kapcsolatban azt írja, hogy rontaná ugyan Anglia kilátásait az, ha idegen hatalom beavatkozására kerülne a sor Norvégiában, de ez sem befolyásolná a harc kimenetelét. Egyes lapok hangoztatják, hogy a háború végső eredménye a norvég partokon lejátszódó eseményektől függ.

Az MTI londoni távirata szerint a Londonba érkezett részletjelentések-ből csak szerdán délután kezdett kibontakozni a norvég partokon lejátszódott nagyszabású tengeri akció képe. A déli órákban kiadott közlemény két angol torpedóromboló elvesztéséről számol be Narviknál. A hangulat a keddi események hatása alatt még nyomott, de a Daily Skete azt írja, hogy Churchill és az admirális vezetői a legújabb hírek hatása alatt igen jó hangulatban vannak. Ma a sajtó állásfoglalásán is érezhető a hangulatváltozás. Több lap megemlíti azt a hírt, amely szerint Szovjetország hajókat és csapatokat vont össze Murmanszknál. A Daily Skets ezzel kapcsolatban azt írja, hogy rontaná ugyan Anglia kilátásait az, ha idegen hatalom beavatkozására kerülne a sor Norvégiában, de ez sem befolyásolná a harc kimenetelét. Egyes lapok hangoztatják, hogy a háború végső eredménye a norvég partokon lejátszódó eseményektől függ.

gadta a német barát Quisling kinevezését. A harcok német és norvég csapatok között folynak. A németek Elverum elfoglalását jelentik. Itt tartózkodott eddig a norvég kormány. Svéd források azt jelentik, hogy Elverummal a norvégok megállították a német csapatokat és mögöttük felrobbantották a hidakat. Ennek a jelentésnek viszonit ellentmond a Német Távíráti Iroda, mely azt közli, hogy Hamarum át Elverum ellen az április 10-re virradó éjjel intézett német támadásnál a németek a norvég túlerő ellenére fegyvervezék több norvég zászlóalját és 500 puskát és 4 gépjárműt zsákmányoltak.

A norvégiai német hadműveletek végső eredménye mindenesetre attól függ, hogy sikerül-e az utánpótlást és a további hadianyagszállítást biztosítani és hogy történik-e angol részről további beavatkozás. Erre a kérdésre a közeli napok megadják

Német cáfolat

Berlin, április 11. (Német Távíráti Iroda.) Külföldön olyan hírszótételek láttak napvilágot, hogy Németország állítólag jegyzéket intézett Magyarországhoz, Jugoszláviához és Romániához és ebben a jegyzékben Németország a Duna felett gyakorló rendőri jogokat követelte magának. Ezzel kapcsolatban német illetékes helyen megállapítják,

Churchill beszéde a dániai és norvégiai német megszállásról, a tengeri harcokról

Norvégiával együtt folytatjuk a háborút.

London, április 11. Az angol alsóház ülését általános nagy érdeklődés előzte meg — Churchill, a Reuter-iroda jelentése szerint, azzal kezdte beszédét, hogy a németek hosszabb ideje gondosan előkészítették a bevonulást Dániába és Norvégiába. Tulajdonképpen március utolsó hetében kezdték meg a végrehajtást. Már hónapok óta voltak hírek arról, hogy igen sok német kereskedelmi hajót csapatzártó hajóvá alakítottak át és hogy igen sok kis hajócskát összpontosítottak a Balti-kikötőkben, valamint az Elba-forkolatában. Senki se tudhatta azonban, hogy mikor kívánják ezeket felhasználni, vagy melyik nemzet ellen. Hollandia, Dánia, Norvégia és Svédország egyaránt szóba jöhetett egy hirtelen és nem provokált német támadás szempontjából. Hétfőn a kora reggeli órákban értesültünk — folytatja Churchill — hogy Norvégia és Dánia hírta ki a szerencsétlen számokat ebben a gyásos sorsú években. Dániának ugyan is oka van a nehezítésre, nemcsak azért, mert Németország leközleblő

a választ.

Illetékes helyen azt akijelentést tették, hogy az egész norvég nyugati partot a német tengeri haderők szőrdán tartják. Trondheim város elfoglalása természetesen folyt le és esütőrtökön reggelig sem angol, sem pedig más oldalról nem történt támadás.

Finn körök véleménye szerint Svédország sorsa nagyrészt Norvégiaétól függ.

Rómában az utolsó órák eseményei közül talán Molotov és Schulenburg moszkvai német nagykövet hosszú tárgyalásának tulajdonítják a legnagyobb fontosságot és főleg amerikai körök köveik nagy izgalommal a szovjet flotta kifutásáról szóló híreket. Az Aftenbladet szerint rendkívüli méretű szárazföldi csapatösszevonások is történtek Szovjetország északi részében.

hogy csupán a Dunán megkísérelt angol részről szándékolt rombolás alkalmából léptek érintkezésbe az érdekelte kormányokkal. Jegyzékről azonban semmit sem tudnak, teljes meggyőződés áll fenn különösen Romániával abban a tekintetben, hogy a dunai hajózást valamennyi rendelkezésre álló eszközzel biztosítják. (MTI.)

és leggyengébb szomszédja, hanem azért is, mert neki volt legújabb keletű szerződése Németországgal, amely biztosította minden támadás ellen.

Norvégia nyugati partjának rendkívüli földrajzi alakulata lehetővé tette, hogy minden semleges és német hajó — hadi vagy kereskedelmi hajó — szabadon járhasson ki és be, kijátszza a szövetségesek tengeri zárát, úgy hogy norvég és svéd területi vizeken maradjanak addig, amíg elérik azt a pontot, ahol az északnémetországi légierők vehessék át a védelmüket. Ennek a földrajzi és jogilag biztosított útnak fennállása a legsúlyosabb nehézségeket jelentette a szövetségesek számára és egyúttal ez volt a németek legnagyobb előnye a szövetségesek blokádjának kijátszásában. Hadihajók jártak fel és alá ezen a folyosón, ahogy éppen nekik tetszett. Tenger-alattjárók is felhasználták ezt az útvenetet. A német kereskedelmi hajók, amelyek külföldi kikötőkből hazafelé igyekeztek, szintén ezt a 800 km hosszú utat használták, amelyet különben

bármely alkalmas helyen el is hagyhattak. Nem volt nagyobb akadálya a Németország elleni blokádnak, mint ez a német folyosó. Ugyanígy volt ez a világháborúban is. Az angol hajóhad kénytelen volt tétlenül nézni, hogy német és semleges hajók végtelen sorai mindentelre dugáruzt szállítás Németországba, pedig ezt bármilyen pillanatban megakadályozhatta volna.

Ezt azonban tilosnak érezték a nemzetközi jog ama rendelkezései folytán, amelyet Németország úgy az elmulint mint a mostani háborúban áttelepelt amikor ki akarta küldni a nemzetközi jognak akár technikai megsértése is. Idővel azonban az a meggyőződés kerekedett felül, hogy igazságtalan lehet ró a szövetségesekre, ha ez a hajóforgalom tovább folyik. Türelmetlen volt, hogy ezen a folyosón hétről hétre vasércet szállítsanak, amelyekből lövedékeket készítenek Franciaország és Anglia ellen. Ezért elhatározták végül, hogy megakadályozzák ezt a forgalmat. Minden intézkedés megtörtént a semlegesek, sőt még az ellenséges hajóknak a veszélytől való megóvására és hétfőn hajnalban bejelentették az aknamezők elhelyezését. A nemzeti szocialista kormány úgy tünteti fel, hogy mintha Dániába és Norvégiába való behatolás a mi épésünk következménye lett volna. Ezzel szemben már több, mint egy hónapja megtették előkészületeiket, sőt a csapatok és azok mozgulatait már előbb megkezdődtek, mint az angol-francia aknamezők lerakása. Megszállt csapatokat régóta előkészítették a két semleges állam ellen. Pedig ez a két állam sokban is segítette őket. A legösszintébb rokonszenvet érezzük a norvég nép iránt és megértjük azt a rettenetes dillemt, amelybe került Norvégia és a többi kis ország tehetetlenül nézte, hogy egész sor hajóját súlyosítják el és a norvég nép ma fegyverben áll, hogy megvédi tűzhelyét és otthonát. Mi minden tehetségünkkel segíteni fogjuk őket. Végül együtt folytatjuk a háborút és csak akkor kötünk békét, ha az ő jogaik és szabadságuk helyre lesz állítva. A norvég események például szolgálhatnak más semleges országoknak Németországhoz való viszonyukban. A szövetségeseket a legesélyesebb gáncs sem érheti azért, hogy nem tudnak eredményes segínyt nyújtani a semlegeseknek, ha azok távol tartják maguktól Angliát addig, amíg tényleges támadás nem érte őket.

Churchill ezután rátért arra, hogy mit tett az angol hadászat. A teli hónapok alatt nem lehetett kihasználni Scapa Flow stratégiai előnyét, de az-

óta a tengerészetet biztos és védett támpontjává alakította át. Körülbelül öt héttel ezelőtt a hazai hajóhad vizs- szafért Seapa Flowba és ott is mara- Most hatalmas léghajóberendezés van ott. A legutóbbi légitámadás kalmával 16 ellenséges gép egymást követő hullámokban intézett támadást de a legkisebb kárt sem tudtak tenni, bár legalább 6 német gép odaveszett.

Ejtel és nappal megállás nélkül folyik a harc. Ez a harc most széles területen folyik, igen nagyszámú német hadihajó és repülőgép, valamint az általunk harcra vethető erők között. A norvég kikötőket nem foglaltuk vissza. Hétfőn reggel ügylátszott, hogy az ellenséget sikerül az északra küldött és a hazai hajóhad közé szorítani. Mindkét hajóhadunk főlényben volt. A németeknek mégis sikerült kiszabadulniuk kedvezően. Hajóhadunk délfelé tartott, kb. Bergen magasságában, amikor megismétlődő német légitámadások értek. Igen súlyos bombatalálat érte a Rodney zászlóshajót, az Aurora cirkáló és a kísérőben levő Gurkha torpedórombolót, amely utóbbi el is süllyedt. A légénység nagyrészt sikerült megmenteni. Ugyanezen délután a Zulu torpedóromboló az Orkney szigetek környékén elsüllyesztett egy német tengeralattjárót.

Churchill ezután ismertette a West-fjordban lefolyt ütközetet, amelyről Chamberlain már beszámolt. A továbbiakban ismertette a léghaderő által végrehajtott támadásokat. Csütörtökön hajnalban 18 légitörpedóval felszerelt repülőgép Trondjem kikötőjében megtámadta az ott horgonyzó német hajókat. Azt hittük, hogy egy Hipep osztályú cirkáló található ott. Ez azonban az éjszaka elhagyta a kikötőt és csak egy torpedóromboló maradt Trondjemben, ezt a torpedórombolót talált érte. Hitler Norvégia partjának több pontján megszállta és elfoglalta Dániát, de mi elfoglaljuk Norvégiának azt a részét, amelyre szükségünk van és még jobban megerősítjük a zárlatot. Ugyanezeken elfoglaljuk a Faroeer szigeteket, amelyek Dánia birtokában voltak és amelyek igen fontos hadászati jelentőségűek. A Faroeer szigeteket megvédjük a háború minden hozalmától és támaszpontokat létesítünk ott, amíg a szigeteket vissza nem adhatjuk Dániának.

Végeredményben a skandináviai eseményekkel tisztán katonai szempontból nézve, csak nyertünk. A németek éppen olyan súlyos stratégiai hibát követtek el, mint Napoleon, amikor behatolt Spanyolországba.

Churchill kijelentette még, hogy az angol és francia hajóhad együttesen el tudja látni a Földközi tenger feletti ellenőrzést, míg a nagyobb hadműveletek az északi tengeren folynak. A német haditengerészetet már is igen súlyos veszteségek érték. Négy német cirkáló, több, mint a meglévő fele, elsüllyedt. Ezenkívül több német torpedórombolót és tengeralattjárót is elpusztítottunk. Tengeralattjáróink súlyos veszteségeket okoztak a német csapatokat szállítóknak. A Skagerakban és a Kattegatban tartózkodó német hajókat el fogjuk súlyosítani. Nem engedjük meg, hogy az ellenség büntetlenül küldjön utánpótlásokat ezeken a vizeken keresztül. A németek már is elrendelték, hogy valamennyi kereskedelmi hajójuk hagyja el ezt a környéket. Eddig mintegy 12 német hajót süllyesztettünk el, a Skagerakban, Kattegatban, vagy az Északi Tenger más részein. A német hajóhad most már csonka, de abból a nemtörődomségből, amellyel a német vezetőség hajóhadait kockára tette, arra következtettek, hogy ezek merész és súlyos veszteséggel járnak. A hadműveletek csak bevezetői a sokkal nagyobb eseményeknek, amelyek a szárazföldön fognak bekövetkezni. Valószínű elérkezünk a háború első nagy mérkőzéséhez. (MTI)

London, április 11. A CHY körében megjegyzik, hogy Németország

zania és Norvégia megszállásával kb. 30 millió font sterlinggel gyarapította aranykészletét. Röviddel ez-

Reynaud a tengeri ütközetről

Páris, április 11. (H. vas): Reynaud miniszterelnök a norvég partok mentén lefolyt ütközetről a ház előtt kijelentette, hogy francia részről nincs veszteség. Az angol hajóhad négy torpedórombolót veszített. A német hajóhad pedig négy cirkáló. Ezek egymagukban a német hajóhad egész tonnatartalmának egytizedrészét jelentik. A német hajóhad ezenkívül veszített egy tengeralattjárót s 12 csapatszallító hajót, összesen huszonkét hajó van a tenger fenekén, amelyek közül négy angol és 18 német. (MTI)

Reynaud miniszterelnök a házban tartott beszédében a tengeri ütközet lefolyásáról és veszteségéről még ezeket

A norvégiai események

Berlin, április 11. Oslóban, Bergenben és Tavangerben esütörtökön a nap folyamán újabb erős német csapatkötelékeket szállítottak partra.

Stockholm, április 11. A legújabb hírek szerint Bergen városa a norvégok kezén van. A kikötő bejáratánál levő erődöket azonban a németek tartják.

Stockholm, április 11. A Marskandi jelentése szerint esütörtökön újabb német hadihajók érkeztek az oslói fjordokba. Azok a csapatszallító hajók, melyek a szerdai tengeri csatában résztvettek az éjszaka folyamán Oslóba érkeztek.

Osló, április 11. Drontheimből jelentik, hogy a városban és a kikötőkben teljes a csend és a lakosság s a német csapatok között, amelyek további megerősítést kaptak. A viszony teljesen korrektnak és mentes minden ellenségeskedéstől.

Berlin, április 11. Német harci repülőgépek esütörtökön estefelé az Északi

előtt 62 millió font sterling értékű aranyat szállítottak át Svédországból Amerikába.

Német harctéri jelentés

Berlin, április 11. A Német Távirati Iroda harctéri jelentése: Az ellenség eddig Norvégiában partra szállított német csapatkötelékeket megerősítették, azonban gondoskodtak löszér és nehézfegyver utánpótlásáról. Bár a legfontosabb katonai pontokat a németek szilárdan tartják, mégis az esetleges támadások ellen meg kellett azokat erősíteni. Az ellenséges légi haderő eddigi támadásai sikertelenek maradtak, vagy pedig az ellenségnek maradtak, vagy pedig az ellenségnek maradtak, vagy pedig az ellenségnek maradtak. Londonban a nyugati hatalmak a sikertelen katonai lépéseket propagandára igyekeznek építeni. Az ellenség sajtója, rádiója és tudósítója azonban állandóan ellentámadásokba kerül. A Norvégiában elért pontok megerősítésével elfoglalt német csapatok ellenére zavartalanul működnek. Az egész angol flottának, amelyeket francia egységek is támogatnak, nem sikerült egyetlen egy helyen a német csapatok partraszállítását megakadályozni. Ott ahol az angolok támadást kíséreltek meg, mint pl. Narviknál, a támadást visszaverték.

Szünőben az árvíz

Vitéz Benczok Miklós államtitkár, az árvízvédelem országos kormánybiztosa az április 11-i helyzetéről a következő tájékoztatást adta: — A beérkezett jelentésekből megállapíthatóan majdnem mindenütt lassú apadás észlelhető. A Tisza tegnap este óta 847 cm, magassággal felel Szegeден. Szegeд felett mindenütt apad. Az árvíz és helyvízkárosult lakosság megsegítésére folyó gyűjtés a mai napig 1,394,951,50 pengőt eredményezett.

Pártértekezlet a MÉP-ben

Budapest, április 11. A MÉP esütörtök délután tartotta szokásos klubnapját, az Eszterházy ucai helyiségében. A pártnapon a képviselők igen nagy számban jelentek meg. Előnként tárgyalta a legutóbbi események következtében beállt nemzetközi helyzetet. A pártnapot pártvasóra követte, amelyen megjelent a miniszterelnök is.

Sikkasztásért 1 évi börtön

A nyiregyházi büntető törvényszék dr. Bonis-tanácsa elé fogházor állította elő László Gyula 43 éves államvasúti tisztet, a kisvárdai árukiadás raktár pénztárnokát. A megtevédt tisztviselő hivatali sikkasztással vádolta meg az ügyesség, mert hater ezer pengőt jogtalanul elköltött.

László Gyula töredelmes vallomása

szórn részben beismerle bűnösségét s védelméül előadta, hogy súlyos betegség miatt az itálnak adta magát. Hogy mennyi pénzt vett el jogtalanul, nem tudja, mert az is megtörténhetett, hogy nyitva felejtette a rábízott pénztárt s jogalanok nyultak bele, megtörtént az az eset is, hogy saját kárára tévedett a számolásnál s egy esetben rá is jöttek, hogy ezer pengővel többet fizetett ki, mint kellett volna.

A bíróság hosszas tanácskozás után László Gyulát bűnösnek mondotta ki és egy esztendei börtönbüntetésre ítélte, amelyből a vizsgálati fozságban eltöltött hat hónapot betudta. Az ítélet nem jogerős.

V i g s z i n h á z
MA UTOLJÁRA csak 16 éven felülieknek a szerelem és izgalom filmje:
Kisért a mult
Fősz. MICHELE MORGAN
HOLNAPTÓL a leghatalmasabb világgfilm: **JUAREZ**

20-30 ezer főnyi német katonaság van Norvégiában

Páris, április 11. Az Epoque jelentése szerint a norvégiai német megszálló csapatok száma jelenleg mintegy harmincezerre tehető. A Petit Parisien

norvég-svéd határon tartózkodó tudósítója ezt a számot húszezerre becsüli. A Temps arról értesül, hogy az angol flotta Osló elé érkezett.

Nem áll fent hadiállapot...

Berlin, április 11. Norvégia megszállásával kapcsolatban német politikai körökben rámutatnak arra hogy Norvégia és Németország között nem áll fenn háborús állapot. A norvég néphez intézett felhívás, amelyhez Haakon király is írt két mondatot, egyetlen egyszer sem tesz említést a háborúról, sőt az oslói norvég légvédelmi hatóságok felajánlották aktív működésüket a német katonai hatóságoknak, esetleges angol-francia légitámadás együttes elhárítása céljából. Minthogy a norvég kormány

tagjainak egy részéről nem tudják hol tartózkodnak, a német kormány a királlyal keresett összeköttetést és Haakon király hosszabb kihallgatáson fogadta az oslói német követet. A megbeszélés nem vezetett végső eredményre de nyitva hagyta az ajtót a további tárgyalások előtt. Haakon király továbbra is Norvégiában tartózkodik. A berlini norvég követ a német külügyminiszeriumon keresztül összeköttetésben áll a norvég kormánnyal.

Narvik parancsnokát letartóztatták

Stockholm, április 11. (Svéd TI) Hambro kijelentette még, hogy a norvég hadsereg mozgósítása az északi részekben tervszerűen folyt le. Az északra tartózkodó haderők parancsnokának arra a kérdésére, hogy együtt működjön-e az angol erőkkel, kormánya igen válaszolt és utasította a parancsnokot, hogy haladéktalanul kezdje meg ezt az együttműködést.

Narvik parancsnoka Sundlo ezredes, Quisling régi barátja felsőbb utasítás nélkül vette fel az érintkezés a német csapatokkal. A főparancsnokság azon-Ondahl újabb erősítéseit várja

ban utasította Ondahl ezredesét, hogy tartóztassa le Sundlot és minden erejével álljon ellent a német előrenyomulásnak a narvik vasútvonal mentén.

Ecélből Ondahl ezredes rendelkezésére bocsátották a trondheimi helyőrséget is. Ondahl a kapott parancsot az éjszaka folyamán végre is hajtotta. Támadása meglepte a németeket, úgyhogy még mielőtt a tüzet megnyitották volna már vissza is nyomták őket.

A norvég védelmi vonal ezekután Djupvun pályaudvar mellett húzódik s

Szovjet sajtóvélemény

Moszkva, április 11. (Szovjet T. I.) Az Izvesztija cikke kifejti, hogy a franciák és angolok ósmagukat teszik nevettségessé, amikor azt emlegetik, hogy skandináviai fellépésével Németország megsértette a nemzetközi jogot. A helyzet ugyanis az, hogy ok maguk sértették meg a Skandináv államok szuverenitását Németország érdekeinek rovására és ezzel maguk vityákt ki a németek elleni intézkedést. A bolsevizmus és

a szovjet elleni harc, valamint Finnország megvédése csak ürügy volt arra, hogy kiterjessék a háború oldalát Németország ellen. A szovjet-finn béke ezt a számítást meghiusította és az angolok és franciák ezért kénytelenek voltak aláírni elvetni és nyiltan arra törekedtek, hogy a semleges vizeket fegyveres erővel megszállják és ezzel Skandináviát belevonják a háborúba.

Tüntetések Brüsszelben

Brüsszel, április 11. Csütörtökön délután több száz egyetemi hallgató rokonszeny tüntetést rendezett az angol és francia nagykövetségek előtt. A tüntetők ezután a német nagykövetség felé vették útjukat, de nagyobb rendőri karhatalom távollattartotta és szétszórta őket. Egy nagyobb csoport a város központjába vonult és plakátokkal jutatták kifejezésre Franciaország és Anglia iránti

rokonszenyüket.

A Belga Távirati Iroda közleménye a diáktüntetésről ezeket mondja:

A diákok csütörtökön tüntetést rendeztek az angol nagykövetség épülete előtt. A nagykövetség közölte a sajtóval, hogyha Belgium akarata ellenére belekeverednek a háborúba, számíthatnak a szövetségesek haderejük támogatására.

Haakon norvég király megtagadta Quisling kinevezését

Stockholm, április 11. Haakon norvég király tegnap fogadta Brauer oslói német követet, aki ismertette az uralkodó előtt a német kormány állásfoglalását, Norvégia helyzete tekintetében s azt ajánlotta, hogy Quislinget állítsák a norvég kormány élére.

A norvég kormány erre államtanácsra gyűlt egybe, melynek határozata nyomán Koht külügyminiszter távbeszélő útján értesítette a német követet, hogy Haakon király megtagadta a Quisling-kormány kinevezését és elrendelte, hogy Nygaard volt és kormánya hatalmon maradjon.

Koht külügyminiszter reggel a norvég rádióban proklamációt olvasott fel,

amely felszólítja Norvégia népet az ellenállásra. A proklamáció hangsúlyozza, hogy egyedül az uralkodó bizalmát élvező Nygaard volt-kormány törvényes. Elrendelték, hogy a törvénytelen ellenkormány tagjait s a velük együttműködőket a norvég karhatalom — ahol csak teheti — tartóztassa le.

A svéd rádió jelentése szerint a mozgósítási parancsnak mindenütt elégettesznek, ahova a német csapatok még nem vonultak be. A norvég hadseregbe több svéd is jelentkezett önkéntesnek.

A Dagens Nyheter szerint a norvég kormány elhagyta Elverumot és a svéd határtól 15 mérföldnyire fekvő Nyberg-lundba költözött át.

Öt angol hadianyagszállító hajó tartalmát elfoglalták a németek Bergenben

Berlin, április 11. A Norvégia ellen tervezett angol előretörés titka — mint német részről megállapították — most már teljesen tisztázódott. Az angol expedíciós csapatnak egyebek mellett Bergent kellett volna megszállnia. E célból Anglia már előzetesen a „finn segély” jelszavával öt szállítóhajót küldött Bergenbe, amelyeknek fedélzetén lövegek, géppuskák, valamint lőszerkeek voltak.

Ilyen körülmények között magukat a csapatokat nagy és gyors es-

patszállító hajókon esután Bergenbe kellett volna átszállítani és ott a helyszínen azután felfegyverezték volna. A német akció talán nem is tíz órával előbb esapoit bele ebbe az angol előkészületbe.

A német léghaderő támadása az angol csapatoknak utólag mégis megkísérelt partraszállását Bergenben esirájában fojtotta el.

Az öt hadianyagszállító gőzös egész tartalmát a német csapatok elfoglalták.

A németek elfoglalták Elverumot és az oslói erődöket birtokba vették

Berlin, április 11. A német véderő főparancsnoksága jelenti:

Nyugaton nem történt omlítésre méltó esemény. A kedvezőtlen időjárás viszonyok mellett is folytatott az egész Észak-Franciaország fölött, bár az ellenséges légvédelem élénk működést fejtett ki.

Április 10-én délután Bornholm szigetén német csapatok incidens nélkül partraszálltak. A véderőnek Dániában igénybevett egységeinél a nap nyugodtan telt el.

Norvégiában a német csapatok tervszerűen kiépítették és kibővítették az április 10-én elért területeket. Április 10-én a délelőtti órákban megszállták a Hamartól 25 kilométernyire keletre fekvő Elverumot. Oslóban esend uralkodik. Az Osló-fjordban levő összes erődítmények német kézen vannak és ezeket, valamint a többi norvég parti erődítményeket is berendezték a védelemre. Az oslói norvég véderők hivatalos közgei hajlandónak nyilatkoztak, hogy tevék-nyen részt vegyennek az angol és francia repülők elleni légvédelemben.

Mint már jelentették, Narvikban angol tengerészeti haderők igyekeztek behatolni a kikötőbe. A sikeres védekezés során három ellenséges torpedóromboló elpusztult, egy súlyosan megrongálódott.

A norvégiai német csapatok utánpótlása tervszerűen bonyolódott le. Az angol áhírekkel ellentétben Ber-

gen és Trondhjem szilárdan német kézen van. Schol sem kíséreltek meg támadásokat.

A légi erő április 10-én ismét fokozott mértékben végzett felderítést az egész Észak-tenger felett és fontos jelentéseket szerzett az ellenséges tengeri haderők állásáról és mozgulatairól. A fegyveres felderítésre indult repülőgépek a rossz látási viszonyok következtében esután két helyen boesátkoztak harcba az ellenséggel. Egy brit torpedórombolót nehéz kaliberű bombatalatok érték.

Scapa Flow vidékén egy légvédelmi és egy fényszóró üteget bombatalatokkal működésen kívül helyeztek.

Angol vadászpilóta-kötelékek több ízben sikertelen támadást intéztek német felderítő gépek ellen. A Shetland szigetek előtt lelőttünk egy Hawker Hurricane mintájú vadászpilótát. Két német repülőgép nem tért vissza.

Vadászpilóta-kötelékek ellenőrző repüléseket végeztek Norvégia, valamint Dánia partjai felett és megvédték a norvég tengerparti vidéket ellenséges repülőgépek behatolása ellen. Ellenséges repülőgépek esután Norvégia nyugati partja felett hatoltak be, ahol egyes angol harcirepülőgépek mélyen repülve sikertelenül támadást intéztek a stávangeri repülőter ellen, amelyet német repülőesapatok szálltak meg.

A német kormány tárgyalásai a dunai államokkal

Berlin, április 11. A külügyminisztérium képviselője a ma délelőtti sajtófogadáson kijelentette, hogy Németország nem nyújtott át jegyzéket a dunai államoknak és nem követel rend-

őrfelügyeleti jogot magának a Dunán. Tény azonban, hogy a német kormány tárgyalásokat folytat a dunamedencei államokkal a dunai forgalom zavartalanlásának érdekében.

Cáfolják a Bremen elsüllyesztését

Berlin, április 11. (Német TI) Azokkal az angol jelentésekkel kapcsolatban, amelyek szerint a Bremen gyorsjáratú gőzöst a skandináv vizeken elsüllyesztették, itt megjegyzik, hogy a németellenes hírszolgálat most már

harmadszor sülyesztte el a Bremeni. A Bremen azonban ezt a harmadik elsüllyesztést is jól kibírja, minthogy változatlanul és sértetlenül biztonságban van. (MTI)

Petsamóból kivonultak az oroszok

Helsinki, április 11. A finn-orosz békeszerződés értelmében szerdán 21 órakor átadták Petsamo területét a finn csapatoknak. Petsamót és szü-

kebb környékét az oroszok kiürítették, mikorben teljes mértékben betartották a békeszerződésben megállapított határidőt.

Ujabb két hadihajót elsüllyesztettek a németek Narviknál

Berlin, április 11. (Német TI.) A német haditengerészeti vezetés intézkedései során a narviki fjordban az április 11-re virradó éjszakán újból elsüllyesztettek két ellenséges torpedórombolót. Ezzel a Narviknál elsüllyesztett ellenséges torpedórombolók száma hatra emelkedett.

Az elfoglalt norvég parti helyeken

a partvédő ütegek legnagyobb része német kézen van. Az ütegeket esetleges ellentámadás elhárítása végett tűz-készletbe helyezték. Oslóban és Christansundban elsüllyedt Blücher és Karlsruhe német cirkáló legénységét is a nparti ütegekhez osztották be.

Reynaud kritizálta a német akciót

Páris, április 11. Reynaud miniszterelnök 15.30 órakor emelkedett szólasra a kamarában s ezeket mondta:

— Németország, amelynek acéla van szüksége, hogy megtámadjon bennünket, most ostromlott országhoz hasonló. Rávetette magát Dániára, majd Norvégiát támadta meg abban a hitben, hogy nem utközik nagyobb ellenállásba, mint 1936-ban Ausztriában, de olyan ellentállásba utközött, mint aminőt Belgium fejtett ki 1914-ben. Reynaud melegen méltatta a norvég népet, kormányát és királyát, akik elhatározták, hogy harcolnak a norvég szabadságért. A Németország által kezdeményezett hadművelet a következőkben foglalható össze:

Kezdetben taktikai siker, de óriási stratégiai tévedés. Ninesen példa arra a történelemben, hogy döntő

tengeri alsóbbrendűséggel megindított hadművelet másként végződjék, mint vereséggel. Reynaud ezután bejelentette a hadműveletnek már eddig is ismert mérlegét. Végül hódolattal adózott a francia és angol hajóhad tengerészeinek.

TARTÓS, DIVATOS, GYAPJU

KALAP 5⁹⁸ P

FRANK IMRÉNEL Arany Bika

— 94 éves korában öngyilkos lett. Péterszegi Imre 94 éves hencidai lakos felakasztotta magát s mire rátaláltak, halott volt. Tettének oka ismeretlen.

Kéregető cigányasszony gyilkolta meg a kántorjánosi öreg postamesternőt

Beszámoltunk arról, hogy Kállai Rudolfné kántorjánosi 70 éves postamesternő halálával kapcsolatban névtelen levél következtében kiderült, hogy az idős asszonyt cigányok ölték meg. — A csendőrök kinyomozták, hogy a tettes Antal Mária cigányasszony, aki beismerte a gyilkosságot és elmondotta, hogy vadházastársa Marinka László vályogvető cigány segítségével kirabolta áldozatát. A kunyhóban földbe ásva megtalálták a csendőrök Kállainé ruháit és ékszerait. Antal Mária elmondotta, hogy kéregetni ment az idős pos-

tamesternőhöz. Pénzt kért és amikor Kállainé nem adott, előntötte a mérget, nekiugrott, teljes erőből földhöz vágta és megszorította torkát. Nagyon nyekent, aztán többet nem szólt. Ekkor búzával telt zsákokat húzott Kállainé testére, hogy az legyen a látszat mintha a zsákok ráestek volna. Az ajtót bezárta, a kulcsot magához vette és még aznap este visszament vadházastársával kirabolni áldozatát. Antal Máriát és Marinka Lászlót beszállították a nyíregyházi ügyészségre.

Az elemi kár bejelentését a városi adóhivatalnál is meg kell tenni

Értesítem az érdekelteket, hogy korábbi hirdetemnyem alapján a rendkívüli időjárás, továbbá az árvizek és belvizek folytán keletkezett károsodásokkal kapcsolatban hoztam tett bejelentések nem pótolják a fennálló törvényes rendelkezések értelmében ilyen természetű elemi károk esetén a városi adóhivatalhoz teendő bejelentéseket. Felhívom ezért a károsodást szenvedett lakosokat, hogy az elemi kár bejelentést a városi adóhivatalnál is tegyék meg.

Főispán.

Tetőtűz a Diószegi úton

A Diószegi út mentén levő Bellelegő 171. számú tanya egy szoba-konyha, s kamarás épületének nádfedele tegnap este hét óra tájban tüzet fogott a kéményből kipattanó szikrától.

A nád fedél pillanatok alatt lángra lobbant. A tűz ijesztő gyorsasággal terjedt és a tanyában lakó Kegyes József és családja rémülten menekültek ki a szabadba, miután a lángoló tető minden pillanatban leszakadással fenyegetett.

Vitéz Csaba László ügyeletes tiszt vezetésével kivonult a tűzorség. Ugyancsak kivonultak a Debrecenben folyó tűzoltótanfolyam hallgatói Rohák Tamás parancsnok vezetésével. Két órahosszat tartó megfeszített munka után sikerült a tűzoltóknak a tüzet lokalizálni, ekkorra azonban a tető csaknem teljesen a lángok martaléka lett. A kár ötszáz pengő.

Budapest közgyűlése 100.000 pengőt szavaz meg az árvizkárosultaknak

A főváros áprilisi közgyűlésén Szendy polgármester javasolni fogja, hogy az árvizsújtotta lakosság felségítésére 100.000 pengőt boesáson a közgyűlés az árvizvédelmi kormánybiztos rendelkezésére azzal, hogy ebből az összegből a főváros árvizkárosult lakossága megfelelő mértékben részesüljön.

Képsorsolás a Balczér kiállításon

A Képzőművészek és Műpártolók Egyesülete tegnap délután tartott a ezévi első képsorsolását, amelyen dr Borzsovay Jenő és Csillag Artur egyesületi tagok nyertek egy-egy festményt. A tárlatvezetést dr Mitrovics Gyula egyetemi tanár egyesületi elnök bevezető szavai után, Toroczkai Oswald művészeti igazgató tartotta, nagyszámú érdeklődő közönség előtt. A kiállítás 14-én estig naponta 10—1 és 4—7-ig van nyitva.

— Főbelötte magát egy tanító. Szabó Antal 57 éves békési tanító forgópisztollyal főbelötte magát, meghalt. Dúsgazdag ember volt, búcsúlevelet nem hagyott hátra.

— A Francia Bank alumínium ötfrankosokat hoz forgalomba júlistól kezdve a hasonló értékű bankjegyek helyett.

HUNGÁRIA
Filmszínház
Telefon: 24-71.

MA ELŐSZÖR ALLAN DUAN, a „Szevez” alkotójának legújabb mesteri alkotása:

„A préri kapitánya”

Egy vadnyugati revolverhős megrázó szerelmi története.

Előadások: d. u. 5, 7, 9-kor!

Híradók!

Sántha professzor nagyérdekeségű előadása az elméműködésről és az agysebészetről

Nagy és előkelő közönség jelenlétében tartotta meg dr. Sántha Kálmán egyetemi professzor, a debreceni egyetemi ideg- és elmeklinika kiváló igazgatója népszerű tudományos előadását, amelyben a modern orvosi tudomány egyik legérdekesebb részét mutatta be.

Az agysebészet óriási haladása — kezdte Sántha professzor előadását — lehetővé tette azt, hogy az elméműködést, mint az agyvelő közvetlenül megfigyelhető és ellenőrizhető működését tanulmányozhatjuk. Az élet és lélek székelyét régebben különböző szigerekben keresték. Ma már tudjuk, hogy az elméműködés székelye az agyvelő. Majd az agyvelő egyes részeinek szerkezeti és működési viszonyait vizsgálta, azután részletesebben ismertette az agykéreg fokozatos kialakulását az állati törzsefejlődés során.

Az agyfelszín különböző érzékelő és mozgató működésű központjai mellett különösen két terület az, amely a törzsefejlődés folyamán csak igen későn alakul ki, de azután egyre rohamosabb növekedést áruel. Egyik a homlok, másik a fali társító központ, melyek tehát az agyvelőnek az értelmiség, a tudatos működés szempontjából legfontosabb területei.

Sántha professzor jellemezte hallgatóság előtt e két értelmiségi központ általános működését, majd ráért azokra az újabb ismeretekre, melyeket e területekre vonatkozólag a modern sebészet szolgáltatott.

Az idevágó megfigyeléseket két csoportban tárgyalta.

Az egyik csoportot azok a megfigyelések alkotják, melyeket epilepsziás agyvelőkön műtét alatt az agykéreg különböző pontjainak villamos izgatása során szereztek. A villamos izgatás útján kiváltott érzési és mozgási reakciókat különösen abból a szempontból elemzi, hogy azok milyen élményt jelentenek az ébren operált beteg számára, más szóval, hogy hogyan éli át azokat az egyén. Kitért itt egy pár szóval az epilepsziás rohamokra.

Az agysebészeti megismerések másik csoportját azok az észrevételek teszik ki, melyeket bizonyos agyrészek kártása, illetve működésből való kikapcsolása útján nyertünk. Itt hangsúlyozta az előadó, hogy a legmagasabb rendű idegrendszeri működések székelyét jelentő homlok és fali lebeny-él nagy kiterjedésű részek távolíthatók el súlyosabb utókövetkezmenyek nélkül. A legújabb idegsebészeti tapasztalások alapján ismerteti a két értelmiségi központ a homloklebeny és fali lebeny kiirtása után mutatkozó elmebeli változásokat. A jobboldali fali lebeny elcsontítása alig hagy hátra tüneteket, míg a baloldali elcsontítása után súlyos és végleges elmebeli fogyatkozás marad vissza. A homlok-lebeny-elcsontítás következményeivel részletesebben foglalkozik, mivel bizonyos homloklebeny sértéseket újabb gyógyítási célből is alkalmaznak. Ilyenkor a leggyakoribb visszamaradó tünetek: energiátlanosság, ambícióhiány, közömbös mások véleményével szemben, az öntudatosság bizonyos fokú esökkenése és könnyebb megelégedettség önmagával és a külvilággal szemben. A homloklebeny a modern agysebészeti megfigyelések az értelmi működések legmagasabb szinthez vezető központjának tekintjük, melynek különös jelentőséget ad az, hogy az érzelmi élet szempontjából legfontosabb idegközpontokkal szoros összeköttetésben áll.

Miután az ősök kérdéssel az öntudat lokalizációjával foglalkozott. A külön-

böző természetű agysebészeti tapasztalások alapján elhibázottnak tartja azt a törekvést, amely az öntudatot egyetlen központba akarja lokalizálni. Fontos megállapításként emeli ki, hogy az agykéreg bármely területét érheteli roncsolás anélkül, hogy az öntudat elveszne, az öntudat nincs tehát az agykéreghez kötve. Döntő fontosságú az öntudat szempontjából az agy egyes részeinek, különösen a bal homlok-

Két nap múlva lesz a kerületi monstre daloshangverseny és bál

Már csak két nap választ el az idény legnagyobb hangversenytől, a kerületi dalosok legkiválóbb dalárdáinak szereplésétől. Hatalmas kórusok, hatszáz férfi és 800-as vegyes dalárdák fogják gyönyörködtetni a hallgatóságot az Arany Bika dísztermében. A páratlanul szép műsort a legkövetkező előadásban fogjuk hallani és aki

lebenynek zavartalan kapcsolata bizonyos fejlődéstanilag ősből természetű agytörzsi központokkal és az agykéreg egyéb részeivel.

Befejezésül rámutatott az előadó arra, hogy a tudatos működések és általában az elméműködések megértéséhez közelebb visznek az agyélettani és agykórtani gondolkodás, mint a tisztán spirituális lélektan.

A mindvégig érdekes és értékes előadást az egybegyűltek nagy figyelemmel hallgatták meg és az előadót az előadás végén lelkesen megtapsolták.

jegyhez jut, felejthetetlen élményben lesz része.

A dalosverseny után nagy bál lesz, amely hangulatban és látogatottságban kétségtelenül az idény legnagyobb sikerű bálja lesz. Jegyek dr. Bertók Lajos könyvkereskedésében kaphatók. Igyekezzen mindenki biztosítani jegyét, míg van.

Az új alapra fektetett vármegyei szociális terv ügyében április 16-án tárgyalás lesz a minisztériumban

Hajdú vármegye még a múlt év novemberében felterjesztette a belügyminisztériumba öt éves tervét, mely hívta van a szociális szegénység-ellenes új alapra fektetni. A terv lényege az, hogy a jövőben megszűnnek a néhampergős, komoly segítséget nem jelentő inségsegélyek és ezek helyett állandóbb segítséget igyekeznek juttatni Hajdú vármegye rászorultjainak. Ez a megsegítés munkaházak, munkások, háziállatok kiosztása, háziipari munkahelyek megszervezése formájában fog megtörténni, hogy a magyar falu télen is megkeresse

kenyerét és ne legyen inségpénzre ráutalva.

Lossonezy István főispán a tegnapi napon leiratot kapott az öt éves szociális terv ügyében a belügyminisztériumból. A leiratban értesíti a miniszter Lossonezy főispánt, hogy április 16-án lesz tárgyalás a belügyminisztériumban az új szociális megsegítési és gazdasági munkaterv tárgyában. A tárgyalásra Hajdú vármegyéből Lossonezy István főispán, Rásó István alispán és Herpay Gábor főlevéltárnok, mint a szociális ügyek előadója utazik fel Budapestre.

Súlyos vallomásokat tettek Gruber ellen a megvert áldozatok

A nyilas bünper tárgyalása tegnap folytatódott. A megvert áldozatok tettek vallomást. A szembesítés során Szabados Tivadarné, aki az előző napon már részletesen vallott bántalmazásáról és Gruber képviselő között heves jelenetek játszódtak le. A következő tanu Egner Kálmán ny. rendőrfelügyelő volt, aki elmondta, hogy Szabadosné sógornője és kérte, hogy kísérje fel Gruberhez, aki levélben szólított afel Szabadosnéra. A következő tanu Egner Kálmán ny. rendőrfelügyelő volt, aki elmondta, hogy Szabadosné fia a kaposvári szervezettől állítólag ellopott. Szabadosné sírvafakadt Gruber kiabálására, mire a nyilas képviselő fel pattant helyéről és őrséget kiáltott. Emberek tödültek be a szobába, Egner — aki sógornője és Gruber beszédébe közbeszólt, — megragadták, lefogták, Gruber a mellénél fogva ráncigálta társaival együtt

egy sötét szobába, ahol egyik ütést a másik után mérték rá.

A következő tanu ifj. Maar István volt, aki a világító nyilasjelvényeket szállította a párt részére. Később ellentétbe került a párttal és kitiltották a nyilasházból. Néhanyszor a kitiltás ellenére is felment. Egy nap odament hozzá a kapuőröség parancsnoka és azt mondta, hogy Gruber beszélni akar vele. Alig léptek be az előszobába, Bog-nár kapuőr teljes erővel nyakszirtten vágta és belerogott. Esméletét vesztette és mire magához tért — mondta Maar István — kezei már össze voltak kötözve, átvitték egy sötét szobába, ahol Gruber és Bog-nár kancsukával és gumibottal neki estek és összevisszaverték. Jegyzőkönyvet írtak vele alá, ezt is ütésekkel kényszerítve ki.

Az ötös tanács holnap folytatja a tárgyalást.

Szudy Elemér volt sajtófőnök meghalt

Szurdán este tragikus hirtelenséggel elhunyt Szudy Elemér miniszteri tanácsos, a miniszterelnökségi sajtóosztály volt vezetője. Halála széles körben keltett nagy részvétet. Mély tudása, szeretetreméltó egyénisége sok barátot és tisztelt szerzett számára. A meggyőződéses politikusok és újságírók közé tartozott, nézeteit sohasem változtatta, minden időben kitartott meggyőződése mellett. A magyar közélet egyik értékes alakját vesztette el benne.

Szudy Elemér 1880-ban született Erdőkürtön. Tanulmányainak befejezése után egy ideig Pestvármegye-

gyénél szolgált, majd újságírói pályára lépett és a régi Magyarország egyik legtekintélyesebb vidéki lapját, az „Arad és Vidékét” szerkesztette hosszabb időn át. A világháború kitörésekor önként jelentkezett hadtéri szolgálatra és vitézségért számos kitüntetésben részesült. A háború végén visszatért Aradra, de onnan lelkes magyarsága miatt menekülnie kellett, amikor a miniszterelnökség sajtóosztályába kapott meghívást, hol a vidéki sajtó ügyeit intézte éveken át, sok megértéssel. 1927-ben Bethlen István megbízta a sajtóosztály vezetésével és ezt a tisztséget a Bethlen kormány lemondásáig betöltötte. Bethlen Istvánnak hűséges embere volt és mindvégig kitartott mellette. Ertekes tevékenységet fejtett ki a Revizós Ligában, melynek társelnöke volt és főszerkesztője a Liga kiadásában megjelenő angol, francia és olasz folyóiratoknak. Ebben a minőségében a magyar igazság érvényesüléséért nagyon sokat tett.

1053 egyetemi hallgatót vizsgáltak meg egészségügyi szempontból

A Debreceni Orvosegyesület tegnap tartotta ülését a gyermekklinika előadótermében.

Az ülést dr. Went István elnök nyitotta meg. Dr. Jeney Endre egyetemi tanár tartott igen érdekes előadást a debreceni egyetemi hallgatók egészségügyi vizsgálatáról és az itteni tapasztalatokról az 1938—39. évről. Elmondta, hogy a vizsgálatokat és az ezzel kapcsolatos kutatásokat 1935—36-ban kezdte meg dr. Neuber Ede professzor és az ő kezdeményezésére az összes intézetek végezték a vizsgálatokat. Neuber távozása után dr. Jeney Endre vette át ezeknek a vizsgálatoknak irányítását és egész sereg kiváló orvoskollega segített ebben a fontos és felelősségteljes munkában. Kitért munkatársainak nyilvánosan, nevük megemlítésével mondott melegen-gu köszönetet buzgó tevékenységükért.

Vetített képekkel kísért előadása során aztán dr. Jeney Endre professzor beszámolt az 1053 egyetemi hallgató vizsgálati adatainak statisztikájáról. Összesen 953 férfi és 100 női hallgatót vizsgáltak meg. Bár a nőkre a vizsgálat nem volt kötelező, a nagy bizalomnak és a cél megértésének tudható be, hogy a hallgatók 68 százaléka önként jelentkezett és vetette alá magát a vizsgálatnak.

Dr. Jeney Endre aztán előadása további részében a vizsgálat eredményének tudományos feldolgozását tárta a hallgatóság elé igen érdekes és élvezetes formában s előadása befejeztével lelkes tapsal köszönték meg az előadást.

Az árvizkárosultak javára rendezendő tornainnepsély főpróbája

Csütörtökön délután tartották meg a sportinnepsély főpróbáját, melyen bemutatásra kerültek az összes számok. Az innepsélyen Debrecen 11 kö-zépfokú iskolája szerepel, melyek kimutatják, hogy átérzik az árvízűl sújtottak helyzetét és teljes szívvel szívetnek a szerencsétlenek segítségére. A műsoron szerepel a női felsőkereskedelmi iskola ritmikus tornával, a Dócei tanítónőképző csapata buzogánygyakorlatot mutat be. Szerepel még a műsoron kanasztánc, népi táncjátékok, a tanítónőképző szép gúla társasgyakorlatokat mutat be, a piaristák súlygyakorlatokkal, a polgaristák pedig lóugrással fogják gyönyörködtetni a közönséget. A „Horthy Miklós” fiú elemi iskola növendékei egyes gyermektorntát mutatnak be. Lesz még vívó és tornász bemutató is.

Alkalmunk volt beszélni Kalmár Lajosnéval, a Dócei testnevelési tanárnőjével és Czuna Ferencel, a ref. gimn. testnevelési tanárával, akik a főpróbáról a következőket mondták:

Kalmár Lajosné: Remélem, hogy a közönség is olyan lelkesedéssel fogja támogatni innepsélyünket, mint amilyen lelkesedéssel készültek reá a szereplők. Nagyon szépek a férfi számok — mondja nevetve — de azt hiszem, hogy a leányok számai egy kicsit szebbek.

Czuna Ferenc: Én mint az innepsély főrendezője mindenről csak a legjobbat mondhatom. Nagyon szép a lányok buzogánygyakorlata. A „Reggel az erdőben” című táncjelenet is gyönyörű. A polgaristák gyakorlatai mintaszertűek. A közönség megértéssel viseltetik nemcsak elunk iránt, amennyiben a jegyek nagy része már elkel. Az innepsély vasárnap d. e. 11 órakor lesz az Arany Bika dísztermében. Jegyek kaphatók már a Buray sosjegvárudában. Tekintettel a nemes célra felülfizetéseket köszönettel fogad és hírlapilag nyugtáz a rendezőség.

— 256 százalékkal emelkedett a nyersanyagok háborús szállítási költsége.

Réztábla a kapu alatt Világhírű könyv, világ-hírű film!
 Cronin regénye Péntekre prolongálva!
 Szombattól: Hat hét boldogság (magyar film!) Meteor mozgó!

Révész püspök a felekezeti iskola nagy jelentőségéről

Bejelentette, hogy a konvent fontos memorandumot ad át a kultuszminiszterhez az iskoláügyben. — Véget ért az iskolalátogató dékánok konferenciája.

Tegnap folytatták a Kollégium dísztermében az iskolalátogató dékánok konferenciáját. Uray Sándor egyházkerületi főjegyző tartott a hitot, majd Ormós Lajos igazgató beszélt az iskolalátogatás elméleti részéről.

Hangsúlyozta, hogy az egyháza nagyon fontos, egyenesen létkérdés az iskola és a feügyelet s az, hogy az iskolai munka mindig helyes irányba terelődjen. A tanítóra nézve is igen fontos kérdés ez, mert hiszen egyéni érdeke is fűződik hozzá, hogy az iskolalátogatás jó eredményű lehessen, mert jutalmazás vagy büntetés következhetik utána. A látogatásra tehát a tanítóknak nagyon is elő kell készülniök. Ismerniök kell a Tantervet, az Utasítást, a tananyagot, de ismerniök kell a gyermekek körülményeit, szociális viszonyait, azt, hogy jártak-e rendszeresen iskolába, vagy volt-e bezárva az iskola, mivel ezek a körülmények mind befolyással vannak az eredményre. Arról is részletesen beszélt Ormós igazgató, hogy az egyes tanárügyeknél mi a fontos és mire kell figyelemmel lenniök. Az összes tárgyakkal kapcsolatban megvilágította, hogy mire kell tekintettel lenniök az iskolalátogatóknak.

A közel háromnegyedórás előadást nagy érdeklődéssel és tetszéssel hallgatták, majd utána a konferencia tagjai átvonultak a központi református elemi iskolába, ahol elősorbán a leányiskola V. osztályában Szendy Tihamérné tanítványainál végzett Ormós Lajos igazgató iskolalátogatást, melyet végighallgattak a konferencia résztvevői is.

A fiúiskola II. osztályában dr. Nagy Lajos karcagi igazgató-tanító, a III. osztályban Gaál István esperes, a IV. osztályban dr. Szász Imre esperes végezte a látogatást.

A kérdésekre adott feleletek általában nagyon meglepték a lelkesítő kar tagjait, mert a gyermekek fejlettségének magas színvonaláról és gazdag tudásáról tettek bizonyosságot.

A látogatásokkal kapcsolatosan a konferencia délután megvitatta a tapasztaltakat.

A konferencia délutáni programját a közénék után dr. Révész Imre püspök imája és megnyitó beszéde vezette be. A lelkipásztor és tanító szoros egységben működik a munkavállalásban — mondotta Révész püspök. — Ez az, amin egyháznak egész világnézete és fejlődési munkája alapszik. Az igehirdetés és iskola ugyanazon lelki gondolatok megnyilvánulásai. A világon nincsen egyetlen tudomány sem, mely ne volna az egyetemes hitvallással szoros kapcsolatban. Utalt Révész püspök a Kollégium múltjának egyik megragadó mozzanatára, amikor Hatvány István fogalmazásában a ratio educationis ellen küzdő emlékiratban bátran és keményen kiálltak őseink az egyházi tanításért. Nincs egyetlen tantárgy sem, melynek ne volna titokzatos és mégis domináns hatása annak, hogy az azt befogadó lélek hogyan fordul és fordul-e az örökkévalóság felé? Világnézeti kérdésekben lehetnek akármilyen tapasztalt hivatásos vezetők, ha nincs kapcsolatuk a valósággal, akkor seregnélküli tisztékké válnak, jóllehet fenséges, de céltalan hadakozással. A mai harcok időkben, amikor rá van hengerítve a lelkekre a nagy kérdés, Krisztussal-e, vagy Krisztus nélkül, ha lehet, még erősebben kell odaállnunk az iskolafenntartó gondolat mellé, mint az őseink bármikor is tették. A református iskolák döntően nagy feladata az igaz magyarság, a lelki magyarság kifejlesztése. Amiről hitében megrokkanna a nemzet maga mond le, annak visszaszerzése szörösen nehéz. Eppen így van ez az egyház életében, az egyházi nevelés és iskolák kérdésében is. Bármily nehézségek is merüljenek fel alsó- és középfokú iskoláink fenntartásánál, csak egy ajapelvünk lehet: nem

adjuk. Ezután Révész Imre püspök bejelentette a konferencia résztvevőinek, hogy az Egyetemes Konvent a jövő héten egy tartalmában leghatározottabb feliratot intéz a kultuszminiszterhez, melyben az általa képviselt állami akarat elé oda lesz állítva, hogy komolyan veszi és át-

A pazar textilkiállítás mellett ezidén is lesz divatszínház a Budapesti Nemzetközi Vásáron

Budapestről jelenti tudósítónk: Évek óta a Budapesti Nemzetközi Vásár mindig egészen nagyszabású textil- és divatkiállítások hallatlan gazdagságú anyaga az, amelyből — főként a hölgyek — maradék nélkül ismerhetik és ismerik meg a legújabb divatanyagokat és éppen ez a csoport az, amely a legjobban ösztökéli vásárlásra a közönséget, ennek a csoportnak pazar anyaga fokozza fel a legmagasabbra a vásárló kedvet.

Az is tudott dolog, hogy a híres magyar női-szabólap is az élrekerült a legutóbbi időben Európának ebben a részében. Ami eddig Bécs, Páris és London volt az ma — Kelet felé — csakis Budapest. Igaz, hogy a budapesti szalonok tulajdonosai ma is szoros kapcsolatot tartanak fenn a nyugati divatközpontokkal, de az onnan kapott legfrissebb rajzok és eredeti modellek mellett maguk is művészei a nőruhatervezésnek, varrásnak s ha

érezik azt, hogy a felekezeti iskola a nemzetnek nagy kincsé, melyet nem vissza — hanem kifejleszteni kell. Ma még sokkal erősebben oda kell állania a keresztény felekezeti iskolák mellé, mint bármikor az elmúlt ezer év alatt.

Ormós Lajos igazgató-tanító bejelentése után dr. Szász Imre esperes, dr. Gaál István esperes, dr. Nagy Lajos és Ormós Lajos igazgató-tanítók mélyenszántó észrevételeket közöltek a konferencia tagjaival a délelőtti iskolalátogatásokról. Az észrevételeket tartalmazó hozzászólások követték.

még hozzávesszük azt is, hogy nálunk a valóban a legpompásabb és a legolcsóbb anyagok készülnek, máris világos, hogy miért nem megy most már az új divatot kereső Kelet-Budapest felé, Nyugat felé. Hogy mit is tud igazában ez az egészen nagyraötölt magyar divatszabóipar, azt a maga teljességében ugyancsak a budapesti áru- és divatvásáron esodálhatja majd meg elsősorban a közönség. Mert az idén is lesz egészen nagyméretű divatrevü-színház a Vásáron, ahol a válogatottan szép mannequinsereg reggeltől-estig tartó sorozatos bemutatásokon kapráztatja majd el az érdeklődőket a legújabb divatesodákka.

A vásár április 26-án nyílik és május 6-ig tart, de a minden menetjegy-irodában kapható vásárigazolvány felárú utazási kedvezményével már április 20-tól lehet Budapestre utazni.

Nagy értekezlet az árvízkarosultak megsegítése érdekében

Az árvízkarosultak javára elősorbán a napilapokon keresztül kell a gyűjtést folytatni

Az árvízkarosultak javára az egész országban erős szervezethez és központi irányítás mellett folyik a gyűjtés. Debrecenben tegnap délelőtt Lossonczy István főispán elnöklésével nagy értekezlet tartottak, amelyen megjelentek dr. Lindenberger János apostoli kormányzó, Pass László, Papp Gyula szent székeli tanácsos, Oláh Lajos táblai elnök, Jeney Sándor törvényes elnök, vitéz Berényi István tábormeg, a vitézi szék kapitánya, Kiss József főigazgató, Zöld József h-polgármester, dr. Csernányi Lajos járásbíró elnök, dr. Fodor Rézso pénzügyigazgató, Koren Emil MÁV üzletigazgató, Kulesár Bertalan posta-igazgató, Radó Gábor erdőigazgató, Gulyás Antal, Fráter Pál Ügyvédi Kamarai elnök, Balogh István a Gazdakör elnöke, Galamb Ferenc ipartestületi elnök, Brokés Győző, az Orvosszövetség elnöke, a társadalmi egyesületek képviselőitében megjelent Lossonczy István főispán, mint a MANSZ elnöke, Kölcsey Sándorné, a Vörös Kereszt, — Sass Béláné a Jótékony Nőegylet elnöke.

Az értekezletet Lossonczy István főispán nyitotta meg:

— Ha a népek harca meg is kimélték bennünket — mondotta — annál inkább sújtanak az elemi csapások, az ár vizek és belvizek pusztításai, melyek eddig nem tapasztalt mértékben zúdultak le, szántóföldket, házakat pusztítottak el. A Kormányzó Ur őfömméltósága felhívta a társadalmat, hogy adakozzék és mindenki adjon, ha keveset is tud adni. Arra kérem Debrecen társadalmát, hogy mindenki a ráháruló feladatot teljesítse jó szívet és szeretettel. Az egyházak, hatóságok, hivatalok, s egyesületek vezetői fejtsenek ki élénk propagandát, hogy Debrecen népe méltóképpen vegye ki részét a segítség nemese kötelességéből. Az egész ország áldozatkészen kell, hogy a szerencsétlen és bajba jutott magyarokot segítsen. Debrecenben is nagy résztvétellel és melegséggel dobjanak össze a szívek és késszen állanak a segítségére, csak fel kell erre mindenkit szólítani, hogy adományaikkal, erejükhez mérten minél előbb jelentkezzenek.

A főispán kérésére ezután dr. Tatay Zoltán árvászéki elnök ismertette a vonatkozó belügyminiszeri rendeletet. Az

egész akelőt az országban a kormánybiztos irányítja, őt támogatják a főispánok, hatóságok, sajtó, egyesületek és a most megalakítandó segítő bizottságok. Ennek az értekezletnek is ez a célja, hogy a segítő bizottságot megalakítsa. Javasolta, mondják ki ennek a bizottságnak a megalakítását és nyomban kérjék fel az egyházakat, hivatalokat, hatóságokat, intézményeket, egyesületeket, hogy felajánlásaikkal minél gyorsabban siessenek segítségére az árvízkarosultaknak. A gazdátársadalmat arra kérik, hogy természetbeni adománnyal aldozzanak az emberszeretet oltárán és adományaikat a maguk egyesületi útján sürgősen küldjék fel a kormánybiztoshoz, ahonnan az egyseg megsegítést irányítják oda, ahol a legnagyobb s legsürgősebb a szükség. Az iparosok és kereskedők természetbeni adományaikkal a kamara útján vehetnek részt a segítség nemese munkájából.

A sajtót pedig arra kérik, hogy a pénzbeli gyűjtéseket a legintenzívebben folytassák, fejtsenek ki minél nagyobb propagandát és a gyűjtésekről kimutatásokat készítve a hozzájuk beküldött pénzeket küldjék fel a központra. — A miniszeri rendelet is hangsúlyozza, hogy elősorbán a sajtó gyűjtse össze a pénzbeli adományokat.

Lossonczy István főispán közölte, hogy a református egyház nevében dr. Révész Imre püspök bejelentette a református egyházakban a Konvent szabályozza a gyűjtések módját és a püspök ehhez alkalmazkodva fogja az intézkedéseket megtenni és a gyűjtést lebonyolítani és az ügyről majd kellő időben értesíti a segítő bizottságot.

Lossonczy István főispán ezután azt ajánlotta, hogy a segítő bizottságot úgy alakítsák meg, hogy legyen külön egy költségbizottság és az egyesületek egy-egy kiküldöttje foglaljon benne helyet; a hivatalokban pedig a belügyminiszer egységesen szabályozta a gyűjtés módját, ezért a hivatalok vezetőit csak arra kéri a főispán, hogy támogassák ezt az akciót.

A bizottság előadójává dr. Tatay Zoltán árvászéki elnököt kéri fel.

Bejelentette a főispán, hogy a Külkereskedelmi Hivatal tizenhét kultúr-filmet ajánlott fel díjtalanul bemutatni

1940. április 12., péntek 5

végétt, ezek a filmek a magyar élet különféle területeiről készültek. Célszerű volna tehát, ha az árvízkarosultak javára az egyesületek filmelőadásokat is rendeznének. A mozgókép üzemekkel tárgyal és egységes helyárrakkal mutatnák be ezeket a filmeket, melyekből a teljes bevételt az árvízkarosultaknak adnák.

Lossonczy István főispán bejelentette, hogy a MANSZ sorsjátékot rendez az árvízkarosultak javára. Azt ajánlja, hogy a filmbemutatót a Jótékony Nőegylet, a Templomegyesület, az Evangélikus Fillegylet, a Szent Erzsébet és a Szociális Misszió Társulat intézze. Esetleg több előadást rendezhetnének.

Koren Emil MÁV üzletigazgató szólalt fel és közölte a bizottsággal, hogy a MÁV Filharmonikus zenekar elhatározta volt két hangverseny rendezését a fiam testvérek javára. Az egyik hangversenyt már megtartották és most nemes gesztussal a budapesti finn követ azt kérte, hogy a május ötödiki hangverseny jövedelmét a magyar árvízkarosultak javára adják. Sőt az a kedves értesítés is érkezett, hogy Omi Taalasné, a finn követ felesége, aki nagynevű énekesnő, Debrecenbe jön és örömmel vállalkozik arra, hogy ezen a hangversenyen szerepeljen.

A bizottság ezt a bejelentést nagy lelkesedéssel vette tudomásul.

A segítő bizottság ezután közli az érdekeltekkel, hogy bejelentési kötelezettség alá esnek az árvízkarosultak javára rendezendő mindenféle hangversenyek és bármilyen előadások, melyekre vonatkozó adatokat a főispánnak kell jelenteni. Viszont ezek az előadások a tüzoltó, rendőri, ellenőrzési s engedély díjaktól mentesek.

Vármegyei értekezlet

A megyénél is volt hasonló értekezlet, melyen résztvettek Lossonczy István főispán, Herpay Gábor vármegyei főlevéltárnok, mint előadó, dr. Róza Tibor főispáni titkár, dr. Péntes Mihály, dr. Szálkay Antal és dr. Márton Gábor polgármesterek, dr. Etey László központi főszolgabíró, dr. Rásó Gyula püspökkladányi járási főszolgabírója és mások.

Az értekezletet Lossonczy István főispán felszólalása és dr. Herpay Gábor főlevéltárnok által előadott javaslat után elfogadta a megyei városokra nézve, hogy a polgármesterek elnökléte alatt működő társadalmi bizottságot szervezzenek meg, a községekben pedig társadalmi egyéniségek elnökléte alatt működő társadalmi bizottságok megalakítása által bonyolítják le a gyűjtési akciót. Elhatározta az értekezlet, hogy ezenkívül létesül egy hatósági bizottság a főszolgabíró elnökléte alatt, melynek tagjai a községi jegyzők lesznek és a bizottság járási értekezletszerűen működik és rendeltetése, hogy a főispán által megadott irányelveket és a helyi szempontokat a gyűjtés eredményességének érdekében összeegyeztesse.

A gyűjtési akciót lebonyolító szervezetek megállapítása után a főispán részletesen kitért a gyűjtés módszaira és úgy a közvetlen, mint a közvetett uton való gyűjtés különböző megoldásait figyelmebe ajánlotta az értekezletnek.

Selyemfényű

BALLOON

raglan

P 26⁴⁰

Grünfeld

Grünfeld
Kis-templom mellett

HIREK

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Debrecen, József kir. herceg ucca 1. szám. Telefon nappal: 27-89. (3 mellékállomás), éjjel 27-89. Előfizetés: árak havonta 3.— pengő, negyedévenként 9.— pengő, félévre 18.— pengő, egész évre 36.— pengő. Egyes szám ára hétköznap 12 fillér, vasárnap 24 fillér.

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata április 6—április 13-án reggel 8 óráig: „Kigyó” Plac ucca 31., telefon: 30-95. — „Tisza” Péterfia ucca 61., telefon: 24-52. — „Csillag” Árpádtér 1. sz., telefon: 29-32. — „Szentháromság”, Homokkert, Szabó Kálmán ucca 14., telefon: 17-09. — „Mátyás király” Nyilastelep, Vámospécsi út 16., telefon: 13-83. szám.

Mindenki adjon az árvizkárosultak javára!

Örömmel állapítjuk meg, hogy Debrecen társadalma érző szívvel siet az árvizkárosultak segítségére. A „Debrecen” kiadóhivatalába egyre érkező adományok azt mutatják, hogy a társadalom minden rétege kivészi részét az áldozatkészségből. Adjon is mindenki annyit, amennyit meg sem érez, de adjon; kövesse a Kormányzó úr fenékelt felhívását.

További adományokat átvesz és a kormánybiztoshoz továbbítja a „Debrecen” kiadóhivatala, József kir. herceg ucca 1.

Tegnap a következő adományok érkeztek kiadóhivatalunkba:

Kövy Dezső Apaffy u. 37.	3.— P
Bartha Sándor Kécses ucca	5.— P
N. N. ny. posta-altiszt	2.— P
őzv. Popovics Balázs né	10.— P
Papp József Gölya u. 13.	10.— P
Kolombán Áron ny. ref. felkész	5.— P
őzv. Biró Lajosné Domokos L. ucca 3.	1.50 P
őzv. dr. Bőszörményi Pálné Kölesy u. 8.	10.— P
Sz. J. Kineseshegy u. 31.	2.— P
Posalaky József Temető u.	2.— P
Nagy Péter Oláh K. u.	2.— P
Mátrai Lolóka	1.— P
őzv. Pávay Vajna Gáborné Pestszentimre	1.— P
Almásy Sándor Bégány u. 2.	2.— P
Juhász Zsóka Dóczy III. el. o. t.	3.— P
Sz. Zs.	3.— P
S. J.	5.— P
Széchenyi István	5.— P
őzv. Bészler Károlyné	5.— P
őzv. Szabó Mártonné	1.50 P
IV—11-iki gyűjtés összege	79.— P
Eddigi gyűjtés összege	826.56 P
Összesen	905.56 P

A Tisza István Tudományos Társaságban ma délután fél 6 órakor dr. Örsi Pál Zoltán a méhkaptár faunájáról, Izmány József a hajdúnánási szalmakalapiparról tart előadást.

„Hogyan lesz a hegyből síkság” címmel vetített képes előadást tart dr. Mendöl Tibor egy. m. tanár vasárnap d. u. 5 órai kezdettel a MÁV „Egyetértés” színház termében, az egyesület ismeretterjesztő előadás sorozata keretében.

A városi női ipariskolai önképzőkör Györffy István emlékünnepélye és magyaros ruhabemutatója a tanulmányi részére folyó hó 12-én, pénteken d. u. fél órai kezdettel, a közönség részére 14-én d. u. fél 5 órai kezdettel a Déri múzeum előadótermében lesz. Műsor elővétel a női ipariskolában Oláh Irma tanárnőnél d. e. 10—11 óra között.

Zálogcédulákat hamisított Manóvill Béla budapesti magánhivatalnok. Vegyszer segítségével elűntette a zálogjegyek tintafarását és húsz pengős átmeneti kabát értékét 600 pengőre javította. Háromévi dolozáshoz ítélték.

A nőipariskola magyaros ruhabemutatója készült ruhák.

Csomor Gyula névnapja alkalmából 60 szegény gyermeket vendégelt meg. Kedves ünnepélyt rendeztek a Népházban levő gyermekotthonban, ahol 60 szegény gyermeket gondoznak. Csomor Gyula, akit jótékonyágáról, igazi emberszeretetről ismernek az egész városban, a szegény kis gyermekeket időnként édességekkel, gyümölcsökkel vendégeli meg. Csütörtökön Csomor Gyulát hívták a Népházhoz, ahol igen szép kis ünnepélyt rendeztek a tiszteletére. Gyula napja lévén, versikével köszöntötték az apróságok a jóságos szívű városatyát. Elhalmoztak virágokkal, ibolyacsokrokkal, egész nagy kosár lett tele a hála virágaival. A mélyen meghatódott Csomor Gyula az ünnepély után intézkedett és a szegény kis apróságoknak megterítette „Gyula bácsi” jóvoltából, volt bőven cukor, narancs, gyümölcs, sütemény.

Hajdú vármegyének az ármentesítés államosítását kéri felterjesztéséhez csatlakozott Makó városa is, de alátámasztást kap ez a követelés a parlamenti pártok részéről is és kiadás van rá, hogy a közeljövőben pártkülönbség nélkül fogják a Házban követelni a megvétel elhangzott terv végrehajtását.

Az árvizkárosultaknak vasúti fuvardíjkezdvezményt biztosít a MÁV igazgatósága. Az elpusztított épületek felépítéséhez szükséges építési anyagok, a vetőmagküldemények szállítására 15—20 százalékos fuvardíjkezdvezményt biztosítanak. Ugyanígyen határozatot hozott a Debrecen—Nyírbátori Helyi Vasút igazgatósága is.

Tíz millió pengő értékű valutát csempésztek ki az országból két esztendővel ezelőtt lengyel és cseh területre Sátorajaujhelyről. A csempészeket, Schwartz Lajos főfőskerkedőt és 9 társát fejenként négy-négy évi fegyházra ítélték el. A Kuria most jogerőre emelte a büntetést, kivéve Goldreich Jeremiás ügyét, mert Goldreich megszökött az ítélethirdetés előtt és nem tudják hol tartózkodik.

Férfiruhában megszökött a fogházból Sebestyén Lajosné. Néhány óra múlva elfogták és most hét hónapi börtönrre ítélte a törvényszék.

A betegbiztosító intézetek 32 orvosi állásra hirdettek pályázatot. Különböző betegbiztosító intézetek és közközházak most ismét több megüresedett vagy újonnan megszervezett orvosi állás betöltésére hirdetnek pályázatot. OTI és MABI orvosokra van szükség több városban, Miskolcon egy városi orvosi, a nagyszőlősi és aknaszlatinai kórházban több áorvosi állást hirdettek meg, összesen 32 orvost keresnek a betegbiztosító intézetek.

Négymilliórdot szánt a háborúra Anglia, hetmilliórd fontos nemzeti jóvedelemből, ha küzdelem totálissá válik és hosszú ideig tart.

Jugoszláviában eltöltjük a gabonával való magánkereskedelmet és átutalják az állami kivitel társaság hatáskörébe.

Megtalálták az indiánok földalatti városát Columbiában, Izmos közeliében. A barlangban számos kőszoborra akadnak. A város kiterjedése 20 hektár és tele van értékes régi lelettel.

Meghalt az utolsó homokkerti vinecellér. 1929-ben, mikor kifagytak a szőlők, nagyon kevés szőlő maradt meg a Homokkerten. Még kevesebben voltak azok, akik a kifagzott borság helyett új ültetést csináltak. A kevesek közé tartozott dr. Erdős Károly egyetemi professzor. Az ő vinecellerje volt Nádházi András, aki most nyolcvanhét éves korában elhunyt. A megboldogult szőlőművelő olyan korban, amikor más ember már mozogni is alig tud, bálmulatos mozgékonyasággal forgolódott majdnem halála napjáig nem éppen könnyű foglalkozásban példát adva a mai nemzedéknek a valódi munkáséletéről.

Forró levest tett az asztalra kis gyermeke elé Siane Istvánné debreceni dohánygyári munkásné. A 13 hónapos gyermek magára rántotta a forró levest és súlyos égési sebet szenvedett. A gondatlan anyát esütörtökön vonták kérdőre és elítélték 30 pengő pénzbüntetésre. Az ítélet végrehajtását felfüggesztették.

Felakasztotta magát 94 éves korában Péterszegi Imre heneidai földműves. Az életunt földműves temetésére megadták az engedélyt.

Bulgáriában földgázt találtak Timovo város közelében. Külföldi mélyfúró készülékekkel megkezdtek a kutatást.

Aranyat fedezett fel a növények levelében két svéd tudós. Ezt a megállapítást alátámasztja több amerikai kutató vizsgálata is, akik már régebben a legkülönbözőbb fémeket találták meg a növényekben elosztott állapotban.

Felhívás a számlalóbiztosokhoz. Csobán Endre főlevéltáros, mint az 1939. évi népszénelrás vezetője felhívja a népszénelrásban résztvevő számlalóbiztosokat, hogy visszatartott negyedrészt illetményük átvétele végett t. hó 12-én és 13-án, pénteken és szombaton d. e. 11 és 1 óra között a városi levéltárban jelenjenek meg.

Elsüllyedt a román Dunán a nagy viharban egy hetven tonnaúszály, mely tengerit szállított egy német társaság részére. A hajó Targu Maguere kikötőjében merült el.

Katonai szállítónak adta ki magát özvegy Grósz József debreceni terménykereskedő és így kapott hitelbe 50 mázsa burgonyát és adott rá 30 pengő előleget. Többet nem fizetett, hiába sürgették. Csalás miatt került a törvényszék elé és elítélték kéthónapi fegyházra. Az ítélet nem jogerős.

Zsidó istentiszteletek. A Debreceni statusquo ante izraelita anyahitközség templomaiban az istentiszteletek rendje április 12—19. Péntek este mindkét templomban negyed 7, szombat reggel 7, d. e. a Kápolnás uccában (ifjúsági) negyed 10, a felnőtteknek fél 11, d. u. a Kápolnás uccában (ifjúsági) fél 4, a felnőtteknek mindkét templomban fél 5, este 7.15 órakor. Köznap reggel mindkét templomban fél 7, este 6.45 órakor. Rabbiság.

Istentiszteletek ideje az orth. izr. templomban. Pénteken d. u. 6.15, szombaton d. e. 7.30, d. u. 4.30 órakor. Szombat kezdete péntek d. u. 6.55, vége szombat d. u. 7.15 órakor.

Az aradásba fulladt vadlibavadászat közben egy gyógyszerész

A Hortobágy folyó kiöntésénél vadlibára vadászott Adametz Leó gyógyszerész Arvai Lajos nevű barátjával. A csónak, melyben ültek, az erős hullámverésben felborult és a gyógyszerész belefűlladt a mély vízbe. Arvai a felborult csónakba kapaszkodva megmenekült. A gyógyszerész holttestét még nem találták meg.

Marólggal mérgezte meg magát Kiss Erzsébet 17 éves komádi lány. Papírba csomagolta a marólgot és úgy nyelte le. Beszálították berettyóújfalui kórházba. Állapota súlyos.

Fümmármárvás az 1910 évben. A földmívelésügyi miniszter az Országos Zöldmező Szövetséget bízta meg a hazai gyeplétfőmág (fümmárvák) elismerésének keresztülvételével.

A dán újságok nem jelennek meg. Kopenhágából érkezett hír szerint a dán lapok beszűntették megjelenésüket. Ma már egyetlen dán nyelvű napilap sem jelent meg.

600.000 ember részére új hajlékról gondoskodik a finn kormány. Az oroszoknak átengedett területeiről óriási karavánokban indulnak a menekülő családok a finn bómézőkön keresztül. Megható jeleket közben vettek búcsút otthonaikról a finnek. A szovjet által megszállt területen alig maradt 120.000 ember, ezek is nagyrésben elaggott férfiak és nők, akiknek már nem volt sem leki, sem fizikai erejük, hogy elhagyják az ősi rögöt. Finnország szociális intézményei új feladattal elé kerültek, 600.000 ember sorsáról kell gondoskodnia a kormánynak. Napok alatt új menhelyek, napközi otthonok nyíltak és a kormány rövidesen elrendeli a menekülőök házaiknak felépítését.

Colijn volt holland miniszterelnök lapja a semlegesség ellen közzölt cikket, hangsúlyozva, hogy a semlegességi elméletet módosítani kell olyan értelemben, hogy a semleges államok bizonyos pillanatban más utat válasszanak és állást foglaljanak. Hollandiában Colijn cikket belpolitikai manővernek minősítik.

Gyászrovat

Fogarasi György földbírtokos elhunyt. A város gazdátársadalmának egyik ismert, értékes tagja dőlt ki az élek sorából. Fogarasi György, törvényhatósági bizottsági tag, egyházi tanácsos, szerdán este 76 éves korában, hosszas betegeskedés után elhunyt. Temetése vasárnap délután félnégy órakor lesz a Köztemető díszravatalozójából az ugyanott levő családi sírboltba. Gyászolják özvegye Veress Mária, gyermeke: Erzsébet völegényével dr. Tippyay Beával, unokája Harsányi Évike és a kiterjedt rokonság. Lakása: Hajnal ucca 13. A temetést Gebauer temetkezési vállalat rendezi.

Bende Sándor m. kir. pénzügyőri fővígázó 43 éves korában elhunyt. Temetése szombaton délelőtt 10 órakor lesz a Köztemető 2. osztályú ravatalozó terméből. Lakás: Hajdúdorog. Gebauer cég rendezi.

Mikita Ferenc géplakatos, 26 éves korában elhunyt. Temetése Diósgyőrbe való szállítás után, vasárnap délután lesz az ottani temetőben. Szállítást és temetést Dankó temetkezési vállalat rendezi.

Szabó Eszter 27 éves ref. temetése pénteken délután félnégy órakor lesz a köztemetői 4-es ravatalozójából. Lakása: Huszár ucca 3. — Pusztai temetkezési intézet.

őzv. Györffy Ferencné

Balogh Erzsébet

59 éves korában elhunyt. Temetése szombaton délután fél-4 órakor lesz a Köztemető díszravatalozó terméből a ref. egyház szertartása szerint. Lakás: Kölesy ucca 24 szám. Dankó temetkezési intézet.

Színház, Film, Szórakozás

CSOKONAI SZÍNHÁZ MŰSORA:

Április 12-én este: Tisztességes Anna.
Április 13-án, délután: Piroska és Lekvár Matyi.
Április 13-án este: Tisztességes Anna

Az Ihász-társulat ma est: bemutatója:

TISZTESSÉGES ANNA

Operett 3 felvonásban. Irta: Sándor Jenő. Rendező: Delly Ferenc. Karagy: Csanak Béla.

Személyek:

Báró Lihctenberg korm. b. Nádor J. Szabó ömeltősága — Delly Ferenc Domani, cégvezető Kovács Aladár Bútz, exkönyvelő — Hlatky László Szegedi Anna — Korbély Ibolya Kovácsné — Kamilli Judit Stromné — Bagossy Mária Magda tisztv. MV Rt-nál Nógrádi H. Olga tisztv. MV Rt-nál László Mária Elza tiszt. MV Rt-nál Váradi Anci Manci tisztv. MV Rt-nál Frenczy E. Ágoston, csillagász Antalfy József Faragó, könyvelő — Csonka Antal Hornyák, irodaszolga Nagy Ferenc Szegedi — Andai Alfréd Polgármester — Jávör Antal Fuzoltóféparancsnok Kassai László Állomásfőnök — Garamszegi K. Karagy — Nagy Miklós Moha — Murányi Géza Idős hölgy — Borbás Zsuzsa Pincér — Ábrahám Antal

A színházi iroda jelentése:

Pénteken este: „Tisztességes Anna” bemutató előadás, Korbély Ibolyával, a címszerepben. Főszerepekben: Delly Ferenc, Nádor Jenő, Korbély Ibolya és Kamilli Judit. Az előadás bérletben van ártve.

LEKVÁR MATYI ÉS PIROSKA A CSOKONAI SZÍNHÁZBAN

A debreceni gyerekek örömeire az Ihász-társulat rendszeresíti Debrecenben a gyermek-előadásokat. Minden héten előadásra kerül egy meseoperett, sok vidámsággal, ténccal, mókával, füllemázó szép muzsikával. A gyermek-előadásban a társulat legjobb erői lépnek fel.

Az első gyermekoperett-előadás szombat délután négy órakor lesz a Csokonai Színházban, amikor a „Piroska és Lekvár Matyi” c. darabot játsszák, Hlatky László, Antalfy József, Kondráth Ilona, Jávör, Agárdy, Korbál Ilona Nagy Ferenc, Kamilli Judit, Mihályi Vilcsi. Az előadást filléres helyárrakkal rendezik meg a színház.

SZÍNHÁZI KISTŰKÖR

IHÁSZ ALADÁR és vitéz Bánky Róbert színházgatókat a Színészkamara választmányára bevalasztotta a jövő évi cseretársulati előkészítő bizottság tagjai közé. Április 18—19-én gyűlést tart a Színészkamara ez ügyben és akkor történik meg annak a megbeszélése, hogy a jövő szezonban milyen változtatásokkal induljanak a cseretársulatok.

AZ IHÁSZ-TÁRSULAT tagjai egyhavi fizetésük százszázalékát ajánlják fel az árvízkarosultak javára. A Színészkamara elhatározta, hogy az országban működő valamennyi színház tagjai felajánlják fizetésük bizonyos hányadát az árvízkarosultak javára. — Ezenkívül a Kamara által később meghatározandó időben az összes fővárosi és vidéki színházak díszelőadását rendeznek-e nemes célra és tiszta jövedelmük ötven százalékát adják az árvízkarosultak javára. Az Ihász-társulat adományát a DEBRECZEN szerkesztőségének gyűjtése útján juttatja el.

A film világából

— A francia fiatalságot látjuk, örömben és bánatában abban a megható filmben, melyet „Ifjúsg” címen most mutattak be Budapesten. A ragyogó francia fiatal színészgárda valóságos szereplője ez a film, amelyben a Hollywoodot megjárta Simone Simon játsza a főszerepet. Partnere a legdivatosabb fiatal színész: Jean Pierre Aumont.

— Másfél évi „válás” után a nagy-névű táncospár — Fred Astaire és Ginger Rogers — ismét együtt szerepelnek Amanda két éjszakája című táncos és zenés filmjükbe. Fred Astaire pszicháter

Kincses Felvidék
kulturfilm és
legújabb magyar
világhiradó

APOLLO
FILMSZÍNHÁZ
Telefon: 25-09 szám.

Bemutató ma!

A legújabb magyar
filmsiker:

Erdélyi kastély

Hunyady Sándor színműve filmen. Főszereplők:

Páger Antal, Tasnády Mária, Mezey Mária, Greguss Z.

Előadások: 5, 7, 9. Jegyelövétel: délelőtt 11—1-ig, délután 4 órától.

Ginger Rogers pedig a paciens ebben a mulatságos, tempós és ötletes filmben. A fiú hipnózással és táncos addig-addig „gyógyítja” a szép szőke partnert, — amíg pap elé nem kerülnek. A pesti bemutató előadásán egymást érte a nyíltszíni taps.

Alsófoku közigazgatási bíroságokat kellene felállítani

Dr Kovács Mihály jogakadémiai előadó előadása.

Dr Kovács Mihály jogakadémiai előadó, kir. törvényszéki aljegyző, tegnap tartotta meg a bírósági fogalmazók és ügyvédjelöltek továbbképzését célzó tanfolyamon „A közigazgatási bírósághoz való viszonyok, figyelemmel a közigazgatási bíróság kétfokúvá tételének szükségére” című előadását. Az előadást nagyszámú közönség hallgatta végig, akiknek sorában ott láttuk Baróthy Zoltánt a kir. ítélőtábla h. elnökét dr. Tóth Kálmán kir. ítélőtáblai tanácselnököt, dr. Haendel Vilmos és dr. Bacso Jenő egyetemi tanárokat, Szerencsi Szűk Ödön h-postafőigazgatót, dr. Jeney Gábor h.-főügyészt, dr. Fráter Pál ügyvédi kamarai elnököt, dr. Tatay Zoltán árvászeki elnököt s még sokan másokat.

Dr. Jeney Sándor kir. törvényszéki elnök rövid bevezetőbeszédet nyitotta meg az ülést. Majd dr. Kovács Mihály emelkedett szószóra.

— Mindannyiszor — mondotta —, valahányszor a magyar közigazgatás reformjára sor került, többé-kevésbé módosulást szenvedtek a közigazgatási bíróság jogkörét megállapító rendelkezések is. Minthogy pedig ma ismét egy részlegesreform küszöbén állunk, ezért különlegesen jelentőséggel bír a közigazgatási bíróság kétfokúvá tételének nagyfontosságú problémája is.

Előadásában ezután ismertette az előadó az európai államok közigazgatási bíróságának történeti kialakulását és szervezetét. Rámutatott arra, hogy Franciaországban, Olaszországban, Angliában és Németországban két, illetve az utóbbiban háromfokú a közigazgatási bíróság. Nálunk pedig csak egyfokú. Fel kellene tehát állítani Magyarországon is az elsőfokú közigazgatási bíróságot. Egyszerű létszámszaporítással ugyanis a fennálló közigazgatási bíróságunk túlterheltségén csak ideig-óráig lehet segíteni. Végleges megoldási mód csak az alsófokú közigazgatási bíróságok mielőbbi létesítése lehet. Ősi alkotmányunk, kikristályosodott értékeit védelmeznék általa megde életképebbé tennék a jelenleg működő közigazgatási bíróságunkat is.

A nagy tetszéssel fogadott előadást Jeney Sándor kir. törvényszéki elnök köszönte meg, majd pedig az ülést bezárta.

Halálra égett egy gyermek a hurkafőző üstben

A debreceni törvényszék elé került gondatlanságból okozott emberölés miatt özvegy Nagy Istvánné hajdúszoboszlói asszony, aki ellen azért emeltek vádat, mert Hajdúszoboszlón a télen dísznőléis idején nem vigyázott két éves unokájára és az belezuhanott a hurkafőző üstbe. Egési sebeibe elpusztult. A törvényszék nem hozott íté-

let az ügyben, mert a gyermek anyját nem tudták kihallgatni, mivel második születését várja és betegágyban fekszik.

Horváth Rózi elhagyta a klinikát és visszautazott Budapestre

Két héttel azután, hogy a véres debreceni féltékenységi dráma négy revolverlövése eldőrdült, csütörtökön délelőtt Horváth Rózi énekesnő elhagyta a sebészeti klinikát. Hat nappal ezelőtt vették ki nyakából, a csigolyák közül a golyót, azon a napon, amikor Ketsmár Ferencet eltemették és tegnap már gyógyultan távozott autótaxin. Először a rendőrségre hajtatott, ahol Rózsa István detektív és Császár Péter detektívfelügyelő átadták a véres hajnali tragédia alkalmával a rendőrség által lefoglalt tárgyait. Azután autóján szállodai szobájába hajtatott.

— Pihenek egy kicsit, mert még nagyon gyenge vagyok — mondotta Rózsa István detektívnek. Nagyon megviselt ez az eset.

A fiúról nem beszélt... Néhány órát pihent szobájában, majd az állomásra ment és délután öt óra tíz perckor felült a budapesti vonatra és visszautazott Budapestre Horváth Rózi, a széphanjú dizőz, akinek személyét egy halálos szerelm és sötét dráma állították a közönség érdeklődésének reflektorába.

Megkezdtek a kincstári igásfogatok kiadását

Megírtuk, hogy a földművelésügyi miniszter a rendkívüli időjárás folytán elmaradt mezőgazdasági munka előrehaladása céljából az arra valóban rászorultak számára engedélyezte 14 napi időtartamra a tavaszi munkálatokhoz kincstári igáslovak és fogatok kiadását.

A jelentkezés két terminusban folyik. A jelentkezők egyik csoportja április 20-ával bezárólag nyer elbírálást, a másik csoport április 20-tól. A felhívással kapcsolatban nagy tömegben megindult az igénylők jelentkezése és az állomásparancsnokság Debrecenben már megkezdte az igásfogatok kiosztását azoknak, akiknek árutalianság a hivatalos vizsgálat megállapította.

Közgazdaság

TERMÉNYTŐZSDE

Búza tiszavidéki, felsőtiszai, dunatiszakai, fejérmegyei, dunántúli, kisalföldi 77 kg-os 20.25, 78 kg-os 20.75, 79 kg-os 21.05, 80 kg-os 21.25, rozs pestvidéki 16.45—16.70, rozs más 16.85—16.90, sörárpa kiváló 22.60—22.85 P, prima 21.60—21.85 sörárpa 20.60—20.85 takarmányárpa I-a 65—66 kg-os 18.50—18.75, középminőségű 18.00—18.25, zab középminőségű 20.80—21.05, tengeri 21.85—22 P mázsanként.

—0—

FERENCVÁROSI SERTÉSVÁSÁR

A csütörtökön tartott ferencvárosi sertésvásárra felhajtottak 1845 darab sertést. A vásári állományból angol hússertésfelhajtás 488 darab. Az irányzat kellemes. Árak: uradalmi zsirsertés páronként 340 fillér felül 132—134.5, kivételesen 135 fillér, szedett sertés I. 124 129 fillér, angol sonkasertés I. 116—126 fillér, II. 100—108 fillér, exportzsir márkázott 190 fillér különként.

Hirdetmény

Értesítem a hatóságokat, testületeket, intézményeket, társadalmi egyesületeket és egyéb társadalmi szervezeteket, hogy a Kormányzó Ur főmeltósága részéről az árvízkarosultak javára megindított országos gyűjtés mikénti lebonyolítását az egységes eljárás biztosítása érdekében a m. kir. belügyminiszter úr 57,5000 1940 B. M., valamint az Árvízvédelmi Országos Kormánybiztos úr 369/1940 sz. rendelete szabályozza.

Eszerint ha pénzádományokat a törvényhatóság területén működő valamelyik egyesület külön kívánna gyűjteni, ezt a gyűjtés megkezdése előtt köteles a főispánnak és a törvényhatóság első tisztviselőjének írásban bejelenteni azzal, hogy a gyűjtést hány gyűjtővel folytatja.

A gyűjtőveket a gyűjtést megindítani szándékozó társadalmi egyesület készíti el.

A gyűjtőveket, melyek csak felívesek lehetnek, a következő adatokat kell tartalmazni: 1. tételszám. 2. az adományozó neve. 3. az adományozó akciócím. 4. az adomány összegét. 5. az adományozó aláírását.

A gyűjtőveket sorszámozni kell, valamennyi gyűjtőven az egyesület elnökének és titkárnak sajátkezűleg alá kell írnia és az egyesület pecsétjével is el kell látni. Ezenfelül valamennyi gyűjtővet el kell látni a hatóság hivatalos bélyegzőjével. E felbélyegzés végett a polgármesteri hivatal elnöki osztályánál (emelet 6. sz.) lehet jelentkezni.

A gyűjtés befejeztével a pénzádományokat a „B. M. Árvízkarosultak segélyezésére, letéti számla, Budapest” elnevezésű 64,100 sz. csekkzámlára kell befizetni, a befizetés megtörténtét igazoló postatakarékpénztári szelvényt pedig a gyűjtőlapokkal együtt ugyan csak az elnöki ügyosztályhoz kell benyújtani számvizsgálat foganatosítása és ellenőrzés végett.

Hasonló előzetes hatósági engedélyhez van kötve a fenti célra folytatandó közvetett adománygyűjtés is, tehát minden olyan előadás, hangverseny stb., melynek tiszta jövedelmét az árvízkarosultak javára ajánlják fel. Az ilyen engedélyezése iránti kérvényt is a város polgármesteréhez kell beadni. Az ilyen közvetett adománygyűjtés mindennemű engedély, — rendőri és tűzoltói ügyeleti és ellenőrzési díj fizetése alól mentes.

Ezekkel a gyűjtésekkel kapcsolatban az engedélyes részéről semmiféle kezeletési költség, napidíj, százalékos részeseletés fel nem számítható és ki nem fizethető.

Az elnöki ügyosztályánál (város háza, emelet 6. számú szoba) a gyűjtésekkel kapcsolatban egyéb esetleg még szükséges tájékoztatás is kapható.

Polgármester.

